

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Od sobote je v državnih zbornicah vse tiho in poslanci, kar jih ne prebiva v stolnem mestu, so razšli, vsak na svoj dom, okrepcat se o lepih praznikih za delovanje, katero se jim na dan 28. aprila zopet odpre. Mi jim od srca privoščimo ljubi mir na domu, kajti v državni zbornici, kakor se kaže, jim ga ne bode veliko. — Dr. Lueger je izvoljen za župana lepe naše prestolnice z veliko večino, 93 proti 39, toda svitli cesar še njegove volitve ni potrdil, vendar pa ni dvoma, da se to v kratkem zgodi. Mož je pač ljubljeneec svojih volilcev in ima tudi veliko zmožnostij v občinskih zadevah.

Češko. Da-si so mladočeški poslanci na Dunaju že precej krotki in katoliški cerkvi še kolikor, toliko prijazni, doma na Češkem pa še vedno kažejo, da se po njih žilah pretaka husitska kri, in kar vskipé po koncu, ako vidijo, da se katoliško ljudstvo njim ne uda na milost in nemilost, ampak še daje kaj na besedo svojih duhovnikov. Posebej so sedaj hudi na škofa v Kraljevem Gradcu, ker dela na to, da se katoliška stranka v Čehih vtrdi tako, da bode pri prihodnjih volitvah njim nevarna.

Moravsko. Jezikovna odredba, ki se je za Češko že razglasila, raztegne se tudi na Moravsko in Šlezijsko ter bode torej tudi v teh deželah c. kr. uradnikom se učiti češčine, oziroma poljščine. Le prav je takó, kajti če jim diši pšeničnjak češki, naj jim diši še tudi češki jezik.

Štajarsko. O krivicah, ki se godé pri volitvah, smo čuli in poročali že večkrat tudi prejšnje čase, ali o goljufijah nam ni bilo poročati, dokler ni prišla 5. kurija. Pri teh volitvah pa se je godilo toliko goljufij, da sedaj ni konca ne kraja tožb in obsodb; izlasti v Gradcu in pa pri Poljaki so volilci iz delavskih slojev, redkeje iz drugih, na tak način skušali svojim kandidatom pomoči do zmage, nekateri iz nevednosti, drugi pa iz hudobnosti. Znani Resel bode pa brž ušel, tožen zavoljo takih goljufij, še le kletki, ker uživa prostost državnega poslanca.

Koroško. Na velikonočni ponedeljek priredi »kat. politično društvo« javen shod pri Šercerju v Šmihelju nad Pliberkom, v četrtek pa ima v Celovcu svoj občni zbor pri Sandwirtu. Pri tem poroča drž. poslanec Einspieler o državnem in poslanec Grafenbauer o deželnem zboru. O zadnjem pač ne bode poročilo veselo, kajti tako malo, kakor v tem zboru, mara se redko kje za prave potrebe ljudstva.

Kranjsko. V Ljubljani se pripravljajo na dopolnilne volitve v mestni zastop, toda slovenski volilci se nič kaj ne zanimajo za nje, odkar hodi »narodna« stranka z nemškutarji roko v roci. In res je za Slovence vse eno, če zmaga narodna ali nemškutarjska stranka, vselej ima Balohov Jože — Schwegel — politične vaje v rokah. Lepo to pač ni za »narodno stranko« in nje močeve, ali tudi za nas ob mejah postane to lahko usodepolno: čemu se naj borimo zoper nemškutarje, če pa naj pridemo, kedar smo jih premagali, vsled trme glave naših vodij nazadnje zopet njim v roke. To je vredno, da si človek premisli.

Primorsko. C. kr. okrajno glavarstvo v Gorici ne dovoli več plesov po oštarijah. Dobro je takó, časi naši pač niso za to, da se vabi lahkoživo ljudstvo pod očmi gosposke celo na plesišča, zapraviti denar, zdravje, poštenje! — Zavoljo vednih napadov laške drhali na slovensko ljudstvo po Primorju so se državni poslanci obrnili do c. kr. vlade na Dunaju, naj se vendar stori

ljuje kupcem kmetije kupovati, potem pa jih trgati, kosati in razprodajati. V onem dopisu imenuje dopisnik enega krčmarja naravnost zapeljivca, katerega se je treba ogibati. Jeli to opravičeno? Mi narodni križevčani mislimo, da ne. Res je, da ta mož tu ali tam malo preveč gleda na svoj dobiček, kakor to v sedanjem materijelnem času premnogi po svetu in tudi še v naši fari storé. Nihče pa mu ne more dokazati kake krivice. Tudi je ta omenjeni krčmar edini izmed vseh treh križevskih krčmarjev, ki je sedaj, kakov je bil poprej, ne vem, naroden. To kaže pri volitvah. Pri občinski, pri volitvi v deželni in državni zbor glasoval je on vedno za narodno moč, med tem, ko se drugi krčmarji niso vdeležili volitve. Da bi ga zadela res ista usoda, kakor Razlaga, kakor mu na ne ravno fini način prerokuje gospod dopisnik, mislimo, da se ne bo zgodilo, kajti on živi v mirnem, poštemem zakonu, tudi spolnjuje svoje krščanske dolžnosti. Dragi gospod dopisnik, ki niste iz križevske fаре, če imate tedaj do omenjenega moža kako osebno mržnjo ali kake druge posebnosti, tako poravnajte to še osebno z njim, nikar pa s takim pisarjenjem ne odganjajte narodnega moža v sovražni tabor. Povsod se upije »Svoji k svojim«, vi pa »svojeja« blatite.

Iz Dobove pri Brežicah. (Spomin na volitve.) Sicer pozno, vendar z veseljem zabilježim letos, da so se dobro obnesle volitve volitvenih mož za peto kurijo in za kmečke občine. Vsi volilni možje V. kurije, med katerimi so bili č. g. župnik Pernat izvoljeni, so volili jednoglasno č. g. župnika Žičkarja, možje za kmečko kurijo pa isto g. Berkša. Zdaj ni bilo med našimi volilnimi možmi nobene izdajice, nobenega Balonovca, kar se je pri zadnjih lanskih volitvah v deželni volitvah primerilo. Vsa čast takim možem! Povedali so doma nam možje, da so jih posebno hoteli begati po sili Nemci ali z drugo besedo nemčurji, da naj ne volijo č. g. Žičkarja. Posebno krono si je hotel pridobiti neki komij pri g. Delkodu. Doma je iz dobovske färe in sicer iz Rigonc. Pozabil je, da ga je slovenska mati rodila in dojila, zdaj pa jo zaničuje, tepe in se je sramuje, pa ga le vedno rigonski jezik vdari po zobeh, dasiravno taji. Svetujemo mu, da naj rajši za »pudljo« ostane, lepo svojemu gospodu služi, našim ljudem pa, ki imajo že sive lasi, naj se ne vriva s svojimi nazori, ki nikakor časti ni njemu ni njegovim še živečim sorodnikom ne delajo. Dobovčani imamo že doma svoje učnike; teh se hočemo držati, nje poslušati in tako storiti, ker vemo, da je tako najbolj prav.

Iz Celja. (Iz »Uradnega lista«.) Obrte so pri c. kr. okr. glavarstvu v Celji napovedali: Janez Žabrl, trgovino v Pristavi pri Sv. Hemi; Tomaž Josip Vrečar, mesarstvo v Vojniku; Frančiška Rozalija Brezovnik, trgovino z mešanino v Vojniku; Andrej Štagg, mlinarstvo na Gradišču pri Vojniku; Jožef Škorjanc, urarstvo v Grizah; Franc Goručan, trgovino z mešanino pri Sv. Vidu; Val. Kollar, pekarstvo v Konjicah; Alojzij Kovač, črevljarstvo v Hebenštrajtu pri Konjicah; Jožef Winter, trgovino z lesom v Zrečah. Obrt so pa odpovedali: Mizar Bobek na Zagradu pri Celji; krojač Floger v Oplotnici; lesnar Bezget v Gornjem Gruševji; mesar Fink pri Sv. Jarneju; mizar Oblovšek v Brezji pri Oplotnici; trgovec Werbnigg na Dobrni; Amalija Herzog, mlinarstvo in zagarstvo in trgovino z viktualijami v Zrečah; Orož, žago v Loškem bregu pri Zrečah; Franc Rušnik, trgovino z lesom in kmetijskimi pridelki v Loški Gori pri Zrečah; Marija Dörfel, šivilja v Konjicah.

kaj od nje, da bode temu konec! Veliko pa od nje ni pričakovati, ker imajo Lahy zagovornikov celo pri c. kr. gosposkah.

Hrvaško. Sedanji ban Khuen-Hedervary »dela volitve« t. j. volilcem kar zapové po volilnih krajih voliti moža, katerega vlada hoče. Navadno se volilci temu udajo; te dni pa je prišlo več mož iz Mosta v Zagreb prosit, da jim naj drugega moža priporočijo, kajti dr. Schwarz je jud in tega vendarle, odkar vedó, da je jud, ne morejo več voliti. Ali jih bode banova stranka uslišala? Težko, kajti madjarska vlada pa judje so si prav na roko. Ban pa je brž v službi obeh.

Ogersko. Najmanj je sedanji predsednik v ogerskem ministerstvu, baron Banffy, za tako službo sposoben in vendar muči že par let ministre, poslance in ljudstvo s svojim nerodnim vladanjem, ne da ga je moči vreči z ministerskega stola. Od kodi pač to prihaja? Mož ima debelo kožo, potem pa še zna svoji madjarski gospódi dati strahú. Mora jih pač poznati, sicer bi to ne bilo mogoče: bahači so nazadnje radi berači.

Vnanje države.

Rim. Novih kardinalov bode, kakor je podoba, imenovanih čvetero v konsistoriju dné 25. aprila, trije so francoski škofje, eden pa je španjski. Sv. oče Leon XIII. se doslej še za več drugih niso odločili, dasi je njih imenovanje, med njimi je neki tudi nadškof v Zagrebu, sicer že gotovo.

Italija. Večina v državnem zboru v Rimu sicer podpira sedanje ministerstvo, dokler ji obeta, da ne po- viša davkov. Ali kaj to pomaga ministerstvu, ko ima prazne blagajnice! Kar država potrebuje, mora se plačati, to se pa ne more storiti, če ni za to denarja. Kje ga torej naj ministerstvo dobi, če ne sme tirjati višjih davkov?

Francija. Vlada si je sedaj v velikih skrbih za- voljo zveze z Rusi. Odkar je znano, da gre avstrijski cesar v gostje k ruskemu caru, bojijo se v Parizu, da utegne car preklicati svojo besedo, da je Rusija v zvezi s francosko republiko še nadalje, kakor se sodi, da je doslej. Čisto za gotovo še namreč tega ne zna nihče, tudi francosko ministerstvo brž tega nima »črno na belem«. Naravno je torej, da upije francosko minister- stvo ter svetu zatrjuje, da je zveza med rusko in fran- cosko vlado trdna — za vse slučaje, tudi če nastane vojska v jutrovih deželah. No o tem še smemo že imeti svoje dvome.

Anglija. Vlada kraljice Viktorije ima v novem času veliko dela, pa še več skrbij z naselbami v južni Afriki, kajti tamošnje ljudstvo je sito angleških oderuhov in se jih hoče otresti, vlada pa jih brani in poslati misli tje še iz nova vojaštva, če bode treba.

Nemčija. Cesar Viljem pojde dné 21. aprila na Dunaj ter ostane ondi dva dni pri avstrijskem cesarju. Česa pa išče ondi? — Veliki vojvoda šverinski Friderik Franc je umrl, naslednik njegov je sin Friderik, star še le 15 let. — Bismark ne da mirú ter pošilja še vedno v svet novice iz svojih časov, da razdraži koga na cesarskem dvoru; sicer pa dela brž ko ne tako, da svet ne pozabi čisto na-nj.

Rusija. Velike priprave se delajo v Petrogradu za vsprejem avstrijskega cesarja Franca Jožefa dné 25. aprila. Da gre svetli cesar v Petrograd, to ne more biti brez pomena. Ljudje pa si tudi belijo glave in brusijo jezike o tem, ali težko bo, da bi to za-nje veliko uganjko uganili!

Bolgarija. Ako nastane v resnici vojska med Turki in Grki, ostane neki Bolgarija mirna ter ne da Grkom nobene pomoči. Težko človek to verjame, Turki menda tudi ne.

Turčija. Na meji v Tesaliji so se turške in grške čete v tem tednu že večkrat sprijele, toda, čez svoje meje si ne upa še prav nobena armada. Dolgo pa ne more več tako ostati, vojska je brž neizogibljiva. Povelje čez tursko armado je v rokah Ehdem-paše.

Grecija. Grška vlada išče 20 mil. frankov na posodo. Kdo jih ji posodi? Lahko ji ne bode dobiti denarja sedaj, ko je vojska že skorej gotova, pa še nego- tova zmaga!

Afrika. V Masavi, ki je še v rokah Italije, so neki zlato rudo našli. No Italiji bi je bilo že treba, saj jo stane ta dežela že dovolj denarja in krvi. Novica o zlati rudi pa je brž le sad domišljije.

Za poduk in kratek čas.

Črtice s potovanja v Rim.

(Piše Fr. K.)

Ne bodem opisoval na dolgo in široko svojega potovanja v večno mesto Rim, ampak samo to bode objavil »Slov. Gospodar«, ako mu bode ljubo, kar sem si v naglici zabil na potu. Kdor hoče natančen opis romanja brati, naj prebere J. Gomilšakovo knjigo »Potovanje v Rim«, katero je izdala naša dična družba sv. Cirila in Metoda.

S svojim prijateljem sva se na cvetno nedeljo iz Maribora odpeljala dopoldne s koroškimi vlakom. V Ponte- tebo dospévi, nisva ondi dobila okrožnih vozni listov, kakoršnih sem prej to še pismeno zahteval, ampak reklo se nama je, da Pijačence, Milana in Verone nikakor ne moreva izpustiti. Pa naj bo, sva slednjic rekla, če bode časa, se peljeva tje okoli, če ne, pa jo mahneva po naj- krajši poti domov.

Kakih deset minut pred sedmo uro zvečer sva nato v Pontebi zasedla laški brzovlak. Iz Pontebe do Gemone vozi po jako romantičnem kraju. Vlak se mora skriti v 41 prerovih ali tunélih; sploh se govori, da je ta železna proga sila draga, 1 kilometer je stal milijon lir. Okoli 11. ure pred polnočjo smo se pripeljali v Mestre pri Benetkah, v ponedeljek ob 2. uri zjutraj pa smo že bili v Bolonji. Tri četrt ure je bilo treba, da se je sestavil vlak, ki vozi čez precej visoke Apenine v Florenco.

Florenca, res roža laških mest! Semkaj sva s pri- jateljem zdrava došla v ponedeljek zjutraj ob 6. uri. Kaj Vam naj pišem o Florenci, ki šteje okoli 180tisoč prebivalcev? Dobro, da imam pri rokah ravno malo papirja in sploh malo časa. S prijateljem sva maševala v prestolni cerkvi, ki se mora šteti med najlepše na Laškem. Dandanes bi taka cerkev stala nad 50 milijonov, Bog ve, če bi se našel mojster zanjo?

Po sv. maši sva še nekoliko ostala v cerkvi. Pri stranskem oltarju proti jugu je bilo prvo sv. obhajilo za šest dečkov in devet deklet, ki so bila belo oblečena in ovenčana ter v pajčelan zavita. Kanonik, ki jih je obhajal, je pred sv. obhajilom bil govoril dobro četrt ure o milostih tega najsv. zakramenta. Na oltarju je gorelo uad 60 sveč. Vse preveč za tako malo otrok! Ne, nikdar! Prvo sv. obhajilo bodi slovesno, kolikor le mogoče, sad pri večini gotovo ne izostane!

Nato sva si natančneje ogledala še to cerkev, šla na njen krasni 82 m visok zvonik, da sva nekoliko imela ogled po mestu, potem pa sva se peljala po mestu. Vi- dela sva Pitti ali kraljevo palačo, ljudski vrt, »Porta santa« ali mirodvor na hribčku na južni strani. Po- poldne sva si pa še kolikor mogoče natanko ogledala galerijo ali zbirko slik v Pitti-palači in občinski hiši,